

ПРОБЛЕМАТИКА ІСПАНО-КАТАЛОНСЬКОГО БІЛІНГВІЗМУ УТВОРЧОСТІ ХУАНА МАРСЕ

Література завжди була одним із засобів віддзеркалення мовної ситуації у багатомовному суспільстві та одним із головних засобів, через який інтелектуали здійснюють процес розбудови нації, а мовна ситуація в Каталонії взагалі та в каталонській літературі зокрема є одним із найпоказовіших та найцікавіших прикладів сучасної взаємодії двох мов на тій самій території, оскільки каталонська література має давню, багату та цікаву історію, а мовні проблеми є віддавна властивими для регіонів Іспанії через етнічне розмаїття населення та його історичних традицій.

Для сучасного каталонського письменника Хуана Марсетема взаємодії кастильської (як часто називають іспанську на Піренейському півострові) та каталонської культур є однією з провідних. Його творчість притягає увагу багатьох іспанських і не тільки літературознавців. У даній статті буде зроблено аналіз творчості письменника крізь призму мовно-культурної ситуації у Каталонії.

Вивчення іспанського досвіду є корисним і для інших країн, зокрема й для українського суспільства. Недарма ж відомий український іспаніст Олександр Пронкевич зазначає (вслід за Олегом Романишиним), що між іспанською та українською культурами є дуже багато спільного:

Іспанія як остання європейська культура на Заході, з її прикордонною сутністю, є моделлю для осмислення України як останньої європейської культури на Сході, чия внутрішня природа так само перебуває на перетині цивілізацій – християнської та ісламської [5, с. 70; пор. 14].

Уточнімо, що під поняттям “каталонська література” можуть матися на увазі дві речі: по-перше, то є література, писана каталонськими авторами в основному каталонською, а з XV ст. також іспанською мовами (це її розуміння буде основним у статті); по-друге, каталонською може називатися література, писана каталонською мовою, незалежно від місця написання твору чи походження автора.

Найдавнішим відомим прикладом використання каталонської народної мови в літературі є «Проповіді Органя», створені десь на зламі XI–XII ст. А в художній прозі впершу вдався до каталонської Рамон Люль, літератор і філософ європейської слави (1232–1316). Його роман «Книга про Еваста й Алому та їхнього сина Бланкерну» з'явився 1284 р. – раніше за інші твори подібного гатунку, написані котроюсь із мов Піренейського півострову, зокрема кастильською та португальською.

Впродовж свого розвитку каталонська література мала два періоди розквіту - в епоху Середньовіччя та Ренесансу (XIII–XVI ст., тоді вона подарувала світові поета Авз'яса Марка (1397 –1459), який зробив перехід від галантної традиції провансальських трубадурів до інтимної лірики у стилі італійської гуманістичної поезії; Жуанота Мартуреля (1413 – 1468), автора рицарського роману «Тірант Білий» (1490 р.), який став справжньою віхою в європейській літературі; Жауме Роджа (помер 1478 р.), чия сатирична «Книга про жінок» (дата написання невідома) була одним із провісників шахрайського роману епохи Відродження) та у другій половині XIX ст. (так зване відродження, *Renaixença*, коли було розроблено норми літературної каталонської мови, відродилися проза, поезія, драматургія, друге народження пережив славетний конкурс «ЖоксФлуралс»¹ і світові стали відомими імена таких митців, як, наприклад, Карлес Арібау (1798 - 1862), що стояв біля джерел каталонського ренесансу, Жуан Марагаль (1860 –1911), один із засновників каталонського модернізму, Жасінт Вердагер (1845 – 1902), автор епічної поеми «Каніго» (1885) в основу якої покладено каталонський народний міф XI ст. про графа Таляфєро, та інші). Але також, в історії каталонської літератури були і періоди занепаду, як у XVI – середині XIX ст., коли у наслідок політичних подій було скасовано каталонську конституцію, закрито каталонські університети, заборонено використання каталонської мови в діловодстві, або репресії, що зазнала Каталонія за часів правління диктатора Франко (1936-1975). Тим не менш, явище білінгвізму ніколи не було чимось рідкісним у каталонській літературі - в різні часи каталонські письменники та поети поряд із каталонською, використовували латину, мозарабську, окситанську (провансальську), французьку мови, а з кінця п'ятнадцятого століття й іспанську. Каталано-іспанськими білінгвами були: Пєре де Торроєльє (1420-1492), Жуан Боскán (1490-1542), Фернандіс Ередія (1480/85 -1549), Льорєнс Вілялóngа (1897–1980), Еужені д'Орс (1882 -1954). Сучасний етап розвитку каталонської літератури характеризується співіснуванням каталонської та іспанської як двох літературних мов у Каталонії і говорячи про білінгвізм у каталонській літературі, насамперед, звичайно, мають на увазі саме білінгвізм кастільсько-каталонський. Ситуація в Каталонії не схожа з тією, що спостерігається в Галісії чи в Країні Басків, де іспанська мова через низку чинників історично відіграла істотнішу соціальну та культурну роль. У Каталонії вибір тим чи тим письменником мови, якою він писатиме твори, виходить далеко за рамки особистого рішення. Каталонський письменник завжди жив у середовищі, де вибір мови є справою політичною й визначає його особисте та групове самоототожнення. Оскільки загальновідомо, що існування окремої літератури каталонською мовою є одним зі свідчень окремішності цієї нації, окремої каталонської культури. Але, навіть незважаючи на те, що після

¹ «Квіткові ігри» – змагання, на яких каталонські поети читали вірші присвячені трьом темам: батьківщині, коханню, релігії.

смерті диктатора Франко в Іспанії відбулися демократичні реформи, каталонська мова здобула повну свободу і отримала всі умови для подальшого розвитку, кількість письменників, що використовують іспанську, не зменшилася.

Франсеск Вальвердú (нар.1935), відомий каталонський поет і соціолінгвіст, виділяє такі випадки кастильсько-каталонського білінгвізму в каталонській літературі:

- 1) письменник, що пише навперемін кастильською та каталонською;
- 2) письменник з рідною каталонською мовою, що пише кастильською;
- 3) у побуті двомовний або кастильськомовний письменник, що пише каталонською;
- 4) письменник, чия творчість поділяється на два періоди: кастильсько- та каталомовний;
- 5) письменник, що пише каталонською, але принагідно використовує іспанську [див. 15, с.IX].

Серед сучасних каталонських письменників-білінгвів, що послуговуються або послуговувалися для написання своїх творів іспанською мовою можна виділити: Едуардо Мендоса (нар.1943), Мануел Васкес Монталбán ([1939](#) - [2003](#)), Андреу Мартін (нар.1949), Нурія Аамат (нар.1950), Педро (Пéре) Жімферé (нар. 1945 р.), Терéнсі Мош (1942–2003). До цього кола належить і Хуан Марсе (нар. 1933), він є володарем сімнадцяти національних і міжнародних премій, серед них і Сервантесівської, яка вважається найпрестижнішою в іспаномовній літературі.

Причини того, що каталонські письменники використовують сьогодні іспанську мову є доволі очевидними: бажання мати більшу популярність і комерційний успіх, оскільки література, написана більш розповсюдженою мовою, може мати ширше коло читачів, і, таким чином, каталонський автор, послуговуючись іспанською, може донести світові свої ідеї, ліпше ознайомити загальне з ментальністю, традиціями, побутом свого народу. До того ж у наш час, внаслідок низки історичних та демографічних факторів (унаслідок імміграції з різних частин Іспанії в 40–60 рр. ХХ ст. та з країн Латинської Америки починаючи з 80-х рр.) каталонська мова не є беззастережно панівною в регіоні.

Письменник Хуан Марсе походить із Барселони. При народженні він отримав ім'я Хуан Фанека Рока, але його мати померла під час пологів, залишивши батька майбутнього письменника, прибульця з Андалусії таксиста Фанеку, самого з маленькою дочкою та новонародженим сином. Через декілька тижнів Фанека зустрів каталонське подружжя, яке нарікало на власну бездітність, і

розповів про свого сина. Це подружжя всиновило хлопця, і він отримав своє теперішнє ім'я: Хуан Марсé Карбó. Його дитинство пройшло в бідному кварталі, в оточенні іммігрантів, здебільшого з південних регіонів Іспанії. У його родині розмовляли каталонською, але у школі навчання було іспанською, як і по всій тогочасній Каталонії. Як підкреслює сам Марсе, він обрав іспанську мовою своїх творів, зокрема, й тому, що майже всі книжки, які він прочитав у юності, були написані цією мовою [див. 7, с. 52].

Найвідомішими творами письменника є «Останні вечори з Тересою» [11], «Бульвар Гінардо» [9], «Якщо тобі скажуть, що я впав...» [10] і «Двомовний коханець» [8]. Як зазначає С. Р. Кастро, автор бере для опису одне й те саме середовище, але йому вдається зробити так, щоб сюжет романів, побудованих на одному каркасі, не повторювався [див. 6, с. 11]. Творчість Марсе цілком відповідає популярним тенденціям у сучасній іспанській літературі, які відмітив відомий іспанський літературний критик А́нхельБасанта: слідування жанру “autoficció” (гібриду автобіографії та вигаданої оповіді, наприклад, у творі «Двомовний коханець» головного героя звать Хуан Марéс, чиє прізвище є анаграмою до Марсе) та присутність так званого “revisióncrítica”, критичного перегляду недавнього минулого, пережитого автором на власному досвіді [див. 1].

«Останні вечори з Тересою» (1966)

Дія відбувається у 50–60 рр. у бідному передмісті Барселони, де мешкали вихідці з багатьох регіонів країни, здебільшого з Півдня. Каталонська мова, якщо і була там представлена, то лише у дуже просторічному варіанті, який значно відрізняється від каталонської вищого суспільства. Головний герой на ім'я Маноло – бідний чарнего², а його коханка Тереса навчається в університеті й походить із каталонської буржуазії: два головних персонажі належать до протилежних класів. Нур'яПляса зазначає, що Марсе в цьому творі робить висновок щодо можливості існування не пов'язаних одна з одною соціальних груп, між якими не відбувається взаємопроникнення [див. 12, с. 559].

Автор змальовує брак критичної свідомості в деяких верств населення, наприклад, у міської інтелігенції, яка “бавиться в революцію” [там-таки]. Позірні поборювачі утисків каталонської культури самі дискримінують нового знайомого за мовними та національними ознаками і виявляються неспроможними прийняти до свого товариства “простого” хлопця з народу.

Присутність каталонської мови у цьому творі незначна. Є лише декілька фраз, що їх промовляють батько Тереси та її друзі-студенти, і наводяться вони

² Есп. *chamnego*, кат. *xarnego* (або *xarnec*) – термін із принизливими конотаціями, який мешканці Каталонії використовують на позначення іспаномовних прибульців до Каталонії з інших провінцій Іспанії, здебільшого з Андалусії та Мурсії.

зادля підкреслення різниці між головним героєм чарного Маноло та його співбесідниками.

«Якщо тобі скажуть, що я впав» (1973)

Твір уперше вийшов друком у Мексиці через те, що франкістська цензура не дозволяла його публікації в Іспанії. У цій повісті Марсе сатирично відтворює соціальну реальність повоєнних років у бідному кварталі, де пройшло його дитинство. В інтерв'ю, яке Марсе дав Монтсероде Родж з приводу цієї повісті, він чітко окреслив свою опозицію не лише до франкізму, а й до тих каталонських націоналістів, що ставлять на карб кастільській культурі репресії, спрямовані проти каталонської мови та Каталонії взагалі, давши зрозуміти яка прірва існує між елітарною каталонською культурою та культурою маргіналів з передмість [див.13].

«Бульвар Гінардо» (1984)

Дія відбувається в 1945 р. Два головних герої – це тринадцятирічна дівчина на ім'я Росіта, андалусійка з походження та інспектор-франкіст, який звернувся до дівчини за службовими справами. Оповідь змальовує повсякденне життя дівчини з різних боків і складається переважно з діалогів головно на мовно-політичні питання між героїнею та інспектором, який веде справу.

У повісті чимало епізодів, пов'язаних з утиском усього каталонського, як-от прохання інспектора поліції до хазяїна крамниці прибрати подушку з жовто-червоними смугами, яка нагадувала прапор Каталонії. Дівчина навіть кепкує з інспектора, коли каже, що в сім'ї, де вона працює, папугу звать *Patufet* (Патуфє), тобто каталонським ім'ям казкового героя Хлопчика-мізинчика, що іспанською звучить як *Pulgarcito*. Росіта питає інспектора, чи не є таке ім'я забороненим.

Насправді дівчина не володіє каталонською досконало, хоча вже може застосовувати місцеві сталі вислови та навіть цитувати вірші. Як і більшість бідноти, змальнованої у творах Марсе, вона розмовляє з дуже сильним андалусійським акцентом, що також не подобається інспекторові, ревному прибічникові кастільської.

Також належить відзначити широке використання в усьому тексті каталонських прізвищ, назв типових каталонських страв і под. Частково то є дуже промовисті лексеми, тісно пов'язані з каталонською культурою.

УтеГайнеман наголошує на об'єктивності Марсе, який не намагається накинути читачеві одновекторну думку з приводу проблеми взаємодії каталонської та іспанської мов. Як пише дослідниця, автор, з одного боку, підкреслює негативне ставлення інспектора до каталонської мови, викликаючи в читача відразу до мовних репресій з боку влади. Та, з другого боку, автор висміює й націоналізм, притаманний вищим верствам каталонського суспільства, дещо з іронією змальовуючи їхнє намагання створити однорідний і одномовний простір [див. 7, с. 54–64].

У книзі каталонські та кастильські слова не виокремлені графічно; вони не сприймаються автором як щось різнорідне. Водночас відсоток присутності каталонської мови в повісті не такий уже й значний. Є всього три уривки, де фрази цілком написані каталонською, а загалом присутність її обмежена кількома словами. Завдяки цьому читачі, що не знають каталонської, не мають значних труднощів із розумінням тексту.

«Двомовний коханець» (1990)

Це найвідоміший твір Марсе. Змальовані події відбуваються у Барселоні 70-х рр. минулого століття. Уже з самої назви можна здогадатися, що тема співіснування двох мов у Каталонії посідає чільне місце в оповіді.

Як і в романі «Останні вечори з Тересою», увагу зосереджено на двох головних персонажах із різних суспільних верств; притому розвивається “карнавальна” тема з масками та підміною власної ідентичності.

Автор розповідає історію Хуана Мареса, бідного каталонця, якому пощастило піти вгору суспільними щаблями завдяки одруженню з Нормою, представницею барселонської еліти. Історія починається з того, що Норма назавжди покидає Хуана – і в особистості головного героя відбувається надлом. Марес усіма можливими способами шукає шляхів повернути Норму, користуючись її найбільшою слабкістю: вона, дарма що затята каталоністка, мала слабкість до чарного. Ця боротьба веде до змін і в зовнішній подобі героя, і в його самоідентифікації. Перемірявши безліч масок (переважно жебраків або вуличних музик), Марес нарешті прибирає образ Хуана Фанеки, друга свого дитинства, чарного, який багато років тому подався до Німеччини й так і не повернувся звідти. Головний герой, намагаючись розвернути триб життя, переінакшує зовнішність, акцент і власне ім'я, яке пов'язувало його з родом, національністю, і в підсумку змінює свою самоідентифікацію – з каталонця Хуана Мареса стає чарного Хуан Фанека.

У романі здебільшого всі герої, для яких каталонська мова є рідною, спілкуються саме нею, каталонська мова не виокремлюється шрифтом, відсутні будь-які виноски та переклади. Дуже часто трапляються моменти, коли один герой звертається до іншого іспанською, а йому відповідають каталонською, чи навпаки. Епізоди, коли каталомовні персонажі спілкуються один з одним – нечисленні, і здебільшого передаються непрямою мовою (на кшталт: “Він сказав, що...”), або спілкування обмежується декількома фразами з використанням найпростішої побутової лексики.

Є чимало моментів, коли автор графічними засобами намагається відобразити й андалусійський акцент іспанської мови, приблизно у той же спосіб, як українські автори іноді передають російську мову чи суржик. Але коли чарного розмовляють один з одним, автор здебільшого використовує “звичайну” іспанську мову.

Оповідь у романі йде або від третьої особи, або від першої – Мареса/Фанеки. Каталонець Марес розповідає нам свою історію іспанською мовою, хоча з

декількох епізодів можна судити, що його рідна мова – каталонська. Наприклад, у розмовах Фанеки з Нормою обоє називають Мареса каталонським ім'ям Жуан (Joan), а не іспанським Хуан (Juan), до того ж Марес, який лише розпочинає входити в образ Фанеки, одного разу автоматично відповів Нормі каталонською фразою. Або автор публікує щоденник, що його вів Марес у своєму дитинстві, де той описує історію, як його з друзями спіймали на віллі в багатіїв Валенті (де потім, за іронією долі, народиться майбутня жінка Мареса) і старший господар звертається до нього іспанською, навіть не уявляючи, що хлопчина з бідноти може не бути чарного з походження. Хлопець пише, як йому вдається підробити андалусійський акцент так, щоб Валенті не здогадався, що він вільно розмовляє каталонською.

Найпоказовішими епізодами є ті, де головний герой, бажаючи почути голос своєї колишньої жінки, дзвонить до неї на роботу (лінгвістична консультація, створена для допомоги тим, хто не володіє каталонською мовою), видаючи себе за емігранта з півдня Іспанії. В одному випадку він представляється, як власник крамниці одягу, а в другому – як продавець запасних деталей для автомобілів, та просить перекласти деякі слова й терміни на каталонську мову. Він навпростець каже, якою чудернацькою здається йому каталонська мова, критикує плани каталонських націоналістів, нарікає на політику каталонізації, втім, підкреслюючи, що не має нічого проти Каталонії як такої, називаючи її багатою та заможною землею. Жінка час від часу намагається розмовляти з ним каталонською, але потім все одно переходить на іспанську. Дуже вдало змальовано епізод, коли головний герой просить перекласти каталонською словосполуку “випускна труба”: жінка не може відповісти й подає йому кальку з іспанської мови.

Вартий уваги також фрагмент, коли Норма питає Фанеку про його рівень володіння каталонською, і той відповідає, що він і раніше не знав її добре, а коли поїхав за кордон, то зовсім забув, на що Норма реагує здивовано – як можна жити в Барселоні і зовсім не знати каталонської?

Цими, а також багатьма подібними деталями Марсе показує, що політика виходу каталонського суспільства з-під впливу іспанської мови реалізується невдало.

Як можна помітити, у більшості творів Марсе замальовано своєрідне роздвоєння персонажів, здебільшого обумовлене мовним питанням. Взагалі, майже всі його твори базуються на опозиціях. Окрім провідної – каталонська/кастильська мова та культура, є також протиставлення бідні/багаті, правда/брехня, ілюзія/реальність. З. Плавскін писав:

Вийти з кінозалу, сучасної подоби платонівської печери, де людині дано лише відблиски абсолютних ідей, зовсім не означає, на думку Марсе, позбутися ілюзій. [...] у сучасному світі, як його бачить Марсе, сама людина послуговується образом, відображенням, обираючи для себе один з ілюзорних рівнів, на які розбита сучасна реальність [4, с. 386].

Мовні, політичні, культурні проблеми Барселони в епоху франкізму, а потім і в епоху постфранкістських змін Марсе змальовує об'єктивно та без зайвого драматизму. У його творчості важко знайти якийсь ідеологічний або політичний підтекст. У творах, присвячених життю Барселони після Франко, Марсе показує, що на зміну владі, яка була в Каталонії за часів каудільйо, прийшла нова, яка намагалася переписати історію Іспанії та замінити один національний міф на інший.

Творчість Хуана Марсе дає багатий матеріал для розуміння принципів мовної взаємодії у каталонській літературі. Анхель Басанта, відповідаючи на питання на форумі іспаністів, що відбувся у Харкові 23–24 вересня 2010 р., наголосив, що сучасні іспанські регіональні літератури (каталонська, басконська, галісійська) розвиваються не ізольовано, самі по собі, а, зберігаючи свої особливості, прагнуть увійти до загальноіспанського та світового літературного руху. Питання, які постають у сучасній каталонській літературі, мають стосунок як до місцевої специфіки, так і до загальносвітових літературних тенденцій. Досвід каталонських письменників ставить безліч дискусійних питань щодо способів збереження національної самосвідомості та просування національної ідеї засобами літератури. Подальше вивчення проблем білінгвізму у каталонській літературі, а також у літературах інших двомовних регіонів світу буде корисним і для глибшого розуміння проблем розвитку української літератури та взаємодії між її україно- та іншомовними відгалуженнями.

Література

1. *Басанта А.* Сучасний іспанський роман: тенденції і групи // Всесвіт. – 2011. – № 1-2. – С. 193-201.
2. *Марсе Х.* Двумовний любовник. – Москва, 2001.
3. *Плавскін З. І.* Література XV в. Возрождение в Каталонии, начало ренессансной культуры в Кастилии // История всемирной литературы. – Москва, 1985. – Т. 3. – С. 337–341.
4. *Плавскін З. І.* Література Іспанії. От зародження до наших днів. – Санкт-Петербург, 2009. – Т. 2 (XIX–XX вв.).
5. *Пронкевич О. В.* Українська національна ідентичність у дзеркалі іспанської культури // Магістеріум. – 2007. – Вип. 29: Літературознавчі студії. – С. 70–75.
6. *Castro C. R.* Juan Marsé, su obraliteraria: lectura, recepción y posibilidades didácticas. – [Barcelona,] 2005.
7. *Heinemann U.* Novel·la entre dues llengües: el dilema català o castellà. – Kassel, 1996.
8. *Marsé J.* El amante bilingüe. – Barcelona, 1990.

9. *Marsé J.* RondadelGuinardó. – Barcelona, 1984.
10. *Marsé J.* Sitedicenquecaí... –México, 1973.
11. *Marsé J.* ÚltimastardesconTeresa. – Barcelona, 1966.
12. *Plaza N.* Consideraciones sobre el análisis de cuatro novelas contemporáneas. Propuesta práctica interdisciplinaria // Lengua y cultura en la enseñanza del español a extranjeros. Actas del VII Congreso de ASELE. – Cuenca, 1998. – P. 555–561.
13. *Roig M.* Juan Marsé o la venganza de la memoria // El País. – 20. 06. 1982: Suplemento Libros. – P.7
14. *Romanyshyn O.* Historical Background to Spanish-Ukrainian Cultural and Literary Relations // The Ukrainian Quarterly. – 1989. – Vol. XLV. – No. 1. – P. 13–29; No. 2. – P. 176–194.
15. *Vallverdú F.* Pròleg // *Heinemann U.* Novel·la entre dues llengües: el dilema català o castellà. – Kassel, 1996. – P. IX–XIII.

Анотація

А. Ю. Лукашов. Проблематика іспано-каталонського білінгвізму у творчості Хуана Марсе.

У даній статті дається аналіз творів Хуана Марсе (1933), каталонського письменника, що пише свої книги іспанською мовою - «Останні вечори з Тересою», «Бульвар Гінардо», «Якщо тобі скажуть, що я впав...», зосереджуючи увагу на повісті «El amante bilingüe» («Двомовний коханець»), що є найпопулярнішою у творчості письменника. Основний акцент у процесі дослідження робиться на розгляданні репрезентації автором мовної ситуації у іспанському регіоні Каталонія через опис особистісної та соціальної проблематики героїв творів, яка зумовлена їх знаходженням у рамках двомовного суспільства. Також, у статті дається стисла інформація щодо історії, сучасного стану каталонської літератури та варіанти визначення самого терміну «каталонська література».

Ключові слова: білінгвізм, взаємодія двох мов, мовно-культурна ситуація, національний міф, письменник-білінгв, постфранкістський, самоідентифікація, «чарного».

Аннотация

А. Ю. Лукашев. Проблематика испано-каталонского билингвизма в творчестве Хуана Марсе.

В данной статье даётся анализ произведений Хуана Марсе (1933), каталонского писателя, который пишет свои книги на испанском языке - «Последние вечера с Тересой», «Бульвар Гинардо», «Если тебе скажут, что я упал...», сосредотачивая основное внимание на повести «El amante bilingüe» («Двуязычный любовник»), как на самой популярной в творчестве писателя.

Основной акцент в процессе исследования делается на рассмотрении представления автором языковой ситуации в испанском регионе Каталония посредством описания той личностной и социальной проблематики героев произведений, которая обусловлена их нахождением в рамках двуязычного общества. Помимо этого, в статье предлагается краткая информация относительно истории, современного состояния каталонской литературы и варианты определения самого термина «каталонская литература».

Ключевые слова: билингвизм, взаимодействие двух языков, национальный миф, писатель билингв, постфранкистский, самоидентификация, «чарнего», языково-культурная ситуация.

Summary

A.Yu. Lukashov. The Problematics of Spanish and Catalan Bilingualism in the works of Juan Marsé.

The present article gives the analysis of the works of Juan Marsé (1933), a Catalan writer who writes his books in Spanish—“Últimastardes con Teresa”, “Ronda del Guinardó”, “Si tedicenquecaí...”, with the main focus made on the novel “Elamantebilingüe” (“The bilingual lover”) as it is the most popular one of the writer’s work. The main stress is put on the consideration of the Marsé’s representation of linguistic situation in a Spanish region Catalonia through the description of the private and social problems of the characters which may arise due to their position within the frames of a bilingual society. In addition, a brief information concerning the history, the contemporary Catalan literature state and the variants of the definition of the term “Catalan literature” itself are given.

Key words: bilingualism, bilingual writer, “charnego”, linguistic and cultural situation, post-Francoist, self-definition, two languages interaction, national myth.